

Langs de Maas in Arcen en Velden

Schakel in de Maascorridor Van Venlo tot Bergen

**Samenhang in Natuur,
Landschap
en Toerisme**

Een notitie van de Natuur en Milieuvereniging Strix Aluco

Secretariaat Postbus 4402, 5940 AA Velden Rabobank 15.35.13.861
email-bestuur: Bestuur@StrixAluco.nl

web-site: www.StrixAluco.nl

1. Inleiding:

Langs de Maas, van Venlo tot Arcen, is een natuurlijk landschap ontstaan met zoveel variatie dat het niet alleen als mooi, maar ook als buitengewoon interessant, ervaren wordt.

Menselijk ingrijpen heeft hier aan bijgedragen maar er ook aan afgedaan. Het landschap is vaak opener en interessanter geworden, maar er zijn ook grote aanslagen gepleegd op de kwaliteit van de natuur en de schoonheid van het landschap. De mensen die er woonden vonden het, begrijpelijk, geen probleem om natuur en landschap ondergeschikt te maken aan hun strijd om het bestaan.

Behalve voor het welzijn van de bewoners in het gebied, is de kwaliteit van de omgeving nu ook economisch van betekenis omdat er grote aantrekkingskracht van uitgaat op toeristen. De kwaliteit van het gebied wordt bepaald door het natuurlijk evenwicht tussen planten en dieren in hun leefgemeenschappen en is mede een graadmeter geworden voor welvaart en welzijn. De eisen voor natuurkwaliteit botsen soms met de eisen die bewoners van dezelfde omgeving daaraan stellen. Veranderingen moeten daarom met de grootst mogelijke zorg voor de ecologie, de samenhangende belangen van natuur, landschap en de mensen die er voor langere of korte tijd leven, tot stand gebracht worden.

Het toerisme in Noord Limburg is een economische factor van betekenis. Dit toerisme is in hoge mate bepaald door het prachtige landschap, de rust van de uitgebreide natuurgebieden en de kwaliteit van de voorzieningen om te wandelen en te fietsen. Er is daarom in het denken over natuur en landschap ook veel, en zorgvuldig, aandacht aan dit aspect gegeven.

In 1999 is door de vereniging Strix Aluco met medewerking van de Stichting Het Limburg Landschap en met financiële steun van de LLTB een notitie gemaakt met de titel Natuur en Landschap in Arcen en Velden. Doel was het aangeven van hoofdlijnen voor het behoud van Natuur en Landschap in de gemeente Arcen en Velden. Deze notitie is aangeboden aan overheden en organisaties die met de behandelde problematiek te maken hebben en heeft nog weinig aan actualiteitswaarde ingeboet.

Over het gebied langs de Maas zijn in opdracht van overheden en andere organisaties ook een groot aantal visies ontwikkeld die elkaar geheel of gedeeltelijk overlappen of een zekere afhankelijkheid van elkaar hebben. Sommige hiervan hebben al het planstadium bereikt en een aantal zijn zelfs al in uitvoering. Voorbeelden hiervan zijn de plannen voor een aantrekkelijke binnenstad met een gezellige Maasboulevard in Venlo, de door de Maaswerken te veranderen oevers van de Maas waar de hoogwatergeul tussen Lomm en Velden een extra dimensie aan zal geven en een nieuwe bedding voor een watervoerende Roode beek. Overzicht en samenhang waren voor ons onduidelijk. Omdat bleek dat deze onduidelijkheid vrij algemeen was, ontstond de wenselijkheid om onze eerder genoemde notitie meer in detail uit te werken voor het gebied langs de Maas van Venlo tot de gemeente Bergen. Een stimulans daarvoor was de belangstelling en aanmoediging van de wethouders Freij (Venlo) en Geurts (Arcen en Velden).

Alle relevante notities (zie bijlage 1) waarover de vereniging kon beschikken zijn doorgelicht op bruikbare elementen. Deze zijn, waar mogelijk geïntegreerd. Er is vooral aandacht besteed aan de samenhang tussen de eisen die aan, natuur, landschap en toerisme/recreatie gesteld moeten worden. Opmerkelijk was dat er eigenlijk geen conflicterende elementen in de verschillende notities gevonden werden. **Er blijkt dus een grote mate van eenstemmigheid te zijn over de beoogde ontwikkelingen.**

Met name de, in het projectprogramma Maascorridor omschreven, visie wordt door de leden van Strix Aluco van harte ondersteund, en waar mogelijk door de schrijvers van deze notitie nader uitgewerkt.

Door deze notitie kan duidelijkheid gegeven worden over de standpunten die zijn ingenomen, en over de ideeën die naar voren gebracht worden, door vertegenwoordigers van Strix Aluco bij de ontwikkeling van het hier omschreven gebied. Deze ontwikkeling zal minimaal 10 jaar (de tijd waarin de hoogwatergeul gerealiseerd wordt), duren.

Zonder heldere keuzen van de provincie en de betrokken gemeentebesturen nu, ontstaan problemen die later alleen met veel geld, of misschien helemaal niet opgelost kunnen worden.

Deze keuzen dienen, uiteraard in overleg met het Waterschap, de terreineigenaren, beheerders en andere direct betrokkenen, gemaakt te worden. Ze moeten in de bestemmingsplannen die momenteel in voorbereiding zijn opgenomen worden.

2. Inrichtingseisen

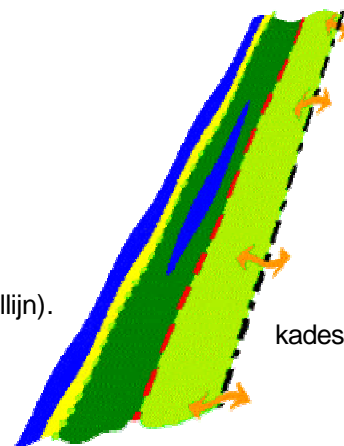
2.1 Natuur

Het doel, om bestaande en 'nieuwe' natuur, in het bijzonder het gebied van de hoogwatergeul, te ontwikkelen tot een typische flora en fauna van het riviergebied, geschikt voor grote grazers wordt in alle visies onderschreven.

In het omschreven gebied zijn ten minste vier functionele ecologische verbindingen met het gebied ten oosten van de N271 nodig. Het oppervlaktewater dat afstroomt naar de rivier in diverse waterlopen dient, waar mogelijk, samengebracht te worden tot een waterhoudende meanderende beek met aan de monding, op daarvoor geschikte plaatsen, oobos.

De samenhangende ontwikkeling van natuur, landschap en toerisme is schematisch weer te geven als banden langs de rivier.

- Blauw: De Maas.
Geel: Een natuurlijke oever.
Donkergroen: Het gebied tussen de maas en de kades; nieuwe natuur, rivierlandschap met grote grazers en de hoogwatergeul.
Geelgroen: Het winterbed van de maas achter de kades; extensieve weidegebieden met beken, heggen en bospercelen.
Op de grens van geel en donkergroen ligt een wandelpad (groene stippellijn).
Op de grens van donkergroen en geelgroen liggen de met een fietspad (rode streepjeslijn).
Op de grens van geelgroen en het oostelijke gebied ligt de N271 met ecologische verbindingen (punt-streeplijn).

2.2 Landschap

Er wordt een open rivierlandschap met aaneengesloten natuurlijke oevers en duidelijke landschappelijke relaties met het aangrenzende bosgebied nagestreefd. De waterlopen naar de rivier worden zo veel mogelijk zichtbaar gemaakt als landschapselement. Landschapontsierende elementen, dienen door beplanting zoveel mogelijk aan het oog onttrokken te worden. Karakteristieke landschapselementen dienen soms beter als zodanig geprofileerd te worden in het landschap.

2.3 Toerisme

Het is gewenst optimaal gebruik te maken van de grote variëteit van natuur en landschap door een goed bewegwijzerd stelsel van voet- en fietspaden aan te leggen met voldoende pleisterplaatsen. Bevorderd moet worden dat er aantrekkelijke, kwalitatief hoogwaardige, pleisterplaatsen langs de routes komen met voldoende, in comfort en prijs variërende overnachtingplaatsen.

3. Consequenties en mogelijkheden

3.1 Natuur

3.1.1 Natuurontwikkeling

De cultuurgronden ten westen van de N271 tussen Roobeek en de A67 zijn volgens het POL aangewezen als ecologische ontwikkelings-gebieden, respectievelijk als veerkrachtige watersystemen.

De verlaging van de weerden en de noodzaak om het gehele winterbed tussen rivier en kades maximaal in te richten als waterberging en waterafvoer maakt dit gebied in het bijzonder geschikt voor natuurontwikkeling. De ontwikkeling van het zuidelijke deel sluit aan op de uitwerking van het plan Maascorridor Océ-Velden.

De biologische bodemstructuur kan bij oplevering voor natuurontwikkeling ernstig beschadigd of mogelijk zelfs vernietigd zijn. Daar zijn zowel negatieve als positieve kanten aan verbonden. Bij de planning voor, en de uitvoering van de inrichting van een betreffend gebied, dient daar rekening mee gehouden te worden.

Mede daardoor is het van groot belang dat de toekomstige beheerder van het gebied zo spoedig mogelijk, ook formeel, kan participeren in de voorbereiding. Het gebied tussen de N271 en de kades lijkt met een ligging tussen twee verschillende natuurgebieden bij uitstek geschikt voor extensieve veeteelt. Met de bewoners en, in het bijzonder, de gebruikers van de grond zal tijdig overleg gepleegd moeten worden over hun wensen en eisen in dit onomkeerbare proces van verlagings en vernatting.

3.1.2 Doorlopende natuurlijke oevers

Conform de plannen 'Zandmaas en Maascorridor' dient er naar gestreefd te worden om vanuit Venlo langs de Maas in Arcen en Velden aaneengesloten natuurlijke oevers te realiseren met een minimale breedte van 25 à 50 m. Dit is al autonoom beleid van Rijkswaterstaat, maar in de nota De Maascorridor wordt dit nog uitgebreid. Brede natuurlijke Maasoevers zijn van groot belang voor de ontwikkeling van het gehele gebied. Voor het gedeelte tussen de scheepswerf bij de veerstoep van Velden en Hasselt zullen nog nader te bepalen voorzieningen getroffen moeten worden om de doorgang voor dieren open te houden.

3.1.3 Nieuwe natuur

De gronden die nu al door de uitvoering van de Maaswerken verlaagd worden, zoals het gebied van de hoogwatergeul, maar ook gebieden waar in de naaste toekomst weerdverlaging noodzakelijk zal worden, zullen voor een groot deel ingericht worden als nieuwe natuur.

In de toekomst zal het gebied tussen de veerstoep bij Velden en de A67 hier waarschijnlijk aan toegevoegd worden. Dit opent de mogelijkheden tot het ontwikkelen van een omvangrijk open gebied met een typische rivierflora en -fauna. Het zal gezien de bestaande dassenpopulaties ook een foeragegebied voor deze dieren kunnen worden.

3.1.4 Beken

Belangrijk is de ontwikkeling van de bestaande waterlopen tot natuurlijke beken. De Latbeek, Voortbeek en Haagbeek kunnen mogelijk samen één waterhoudende meanderende natuurlijke beek worden in het open landschap direct ten oosten van de hoogwatergeul.

Onderzocht moet worden of het ecologisch gewenst is de samengevoegde beek in de hoogwatergeul uit te laten monden of ten noorden daarvan.

3.1.5 Kleine landschapselementen

Kleine landschapselementen als boomgroepen, heggen e.d. dienen aangelegd te worden als schuil- en nestelplaatsen voor zoogdieren en aanvullend, dient gedacht te worden aan geschikte broedmogelijkheden (schier)eilandjes, een zandwal met nestelmogelijkheden voor oeverzwaluwen, evenals poelen voor de amfibieën.

3.1.6 Doorstroom hoogwatergeul

Bij de aanleg van het kleischerm in de hoogwatergeul, aan te leggen om het achterland tegen verdroging te beschermen, zal er aan gedacht moeten worden het scherm zo te maken dat het water uit het achterliggende gebied er desgewenst, bijvoorbeeld via een beekloop, in kan stromen. Hierdoor kan het water in de geul enige verversing krijgen. Om zeker te zijn van voldoende doorstroming is een eenvoudige afsluitbare duiker in de dam tussen de Maas en de Hoogwatergeul waarschijnlijk noodzakelijk. Als het kleischerm werkt zal er namelijk weinig of geen kwelwater in de geul komen. Als er wel kwelwater via de bodem van de geul omhoog komt, kan dit ernstig vervuild zijn door het baggerdepot onder de geul.

3.1.7 Ecologische verbindingzones.

Voor de ontwikkeling van het natuurgebied ten westen van de N271 is het van het allergrootste belang dat er functionele verbindingzones met de oostelijke EHS ontstaan. Verbindingzones worden in nagenoeg alle rapporten over natuurontwikkeling als voorwaarde genoemd. Ze zullen in belangrijke mate medebepalend worden voor de ecologische kwaliteit van het gebied.

a. Bij de Hamert mondt de Roode Beek uit in de Maas. Deze beek zal in de toekomst onderdeel worden van een belangrijke ecologische oost-west verbinding. Met de aanleg van deze verbinding, "project Walbeck –Zuid", is al een begin gemaakt. De bestaande waterafvoer onder de N271 zal

hiervoor waarschijnlijk verbeterd moeten worden en er zullen wat aanpassingen plaats moeten vinden naar en van de onderdoorgang.

b. Ten noorden van Lomm, nabij Kloosterhof is een robuuste verbinding noodzakelijk. Hier zullen de grote grazers en andere grote dieren die in het gebied verblijven een overgang moeten krijgen. Hiervoor is gedacht aan een oversteekplaats van enkele tientallen meters lengte, zoals die ook in grote natuurreservaten gebruikt worden. Het gaat dan om wildroosters in de N271, verkeersremmende maatregelen, en borden die de verkeersdeelnemers waarschuwen voor overstekend wild.

Het alternatief, een wildtunnel, is vrijwel zeker te duur en waarschijnlijk onnodig.

De voorgestelde wildpassage maakt het wenselijk dat het gebied tussen de Looiweg en de N271 grotendeels bebost wordt. Op recente kaarten staat het aangegeven als 'boomkwekerij'. Van hier uit, of iets noordelijker, kan dan de oversteek naar het oosten gemaakt worden. Dat zal mede afhangen van verkeerstechnische aspecten. Het is ook denkbaar het gehele traject (in Noordelijke richting gezien) van de kruising bij de veerpont naar Lottum tot de afslag naar Arcen als oversteekplaats te benutten en daarmee meteen het verkeer te beveiligen.

c. Het gebied tussen de sportvelden in Lomm en 'de Voort' is gekwalificeerd om een verbinding tussen 'de hoogwatergeul' en de 'Ravenvennen' te maken. Nagegaan zal moeten worden voor welke dieren hier een voorziening getroffen moet worden. Dit hangt mede af van de wenselijkheid en de mogelijkheid om bij De Voort een toegang tot de Lommerheide en de Schandelose Heide (De Ravenvennen) met een parkeerplaats voor bezoekers van het gebied te maken.

Er zal rekening mee gehouden moeten worden dat hier een vergelijkbare voorziening als bij Barbera's Weerd (zie b) nodig is. Waarschijnlijk kan volstaan worden met een verruiming van de onderdoorgang van De Voortbeek in de N271, waar ook kleine zoogdieren (tot en met dassen) kunnen oversteken. Een overgang/onderdoorgang direct ten zuiden van de sportvelden van Lomm is belangrijk omdat de daar al aanwezige beek en bossages maar een beperkte uitbreiding behoeven om een goede verbinden met het natuurgebied in en om de hoogwatergeul te realiseren. Nader onderzoek zal nog moeten uitwijzen welke passage hier, over of onder de weg, gewenst is.

d. Ter hoogte van de Laarberg, De Weert en de Krosselt dient eveneens een ecologische verbindingzone te ontstaan om het riviergebied aansluiting te geven met de oostelijke EHS bij het Zwart Water gebied. Door de aanwezigheid van de A67 is een verder zuidelijke verbinding onmogelijk. Om te voorkomen dat het wild hier 'vastloopt' is een verbinding hier zeker noodzakelijk.

De aangekondigde opheffing van de daar nu gevestigde materiaalwerf, maakt het mogelijk om hier een functionele verbinding over of onder de N271 te creëren, maar ook nu al liggen er mogelijkheden. Waarschijnlijk gaat het hier om kleinere zoogdieren tot en met de das, en dan is een tunnelbuis onder de weg voldoende. Er moet rekening mee gehouden worden dat ook reeën en later misschien nog ander groot wild van deze oversteek gebruik gaan maken. Een voorwaarde is dat er een functionele ecologische verbinding komt tussen De Laarberg en de Weerd langs Lutèce.

3.2 Landschap

3.2.1 Nieuwe landschapselementen

Bij de inrichting van een afgegraven gebied zijn poelen, heuveltjes, heggen en boomgroepen nodig voor de natuurontwikkeling en om het landschap visueel aantrekkelijk te maken. Met de nieuw aan te leggen heggen en boomgroepen moeten ook relaties gelegd worden met de al bestaande en nog te ontwikkelen landschapselementen.

Van Noord naar Zuid betekent dat onder meer:

- Een verbeterde relatie tussen De Steening en de Zwarte Berg
 - Verbreding van het bos langs de Looiweg
 - Aansluiting bij het bos aan de zuidkant van de Visvijver bij Lomm.
 - Uitbreiding van de bossages bij de Voort.
- Het verdient aanbeveling daar aan de oostkant van de N271 een toegang met parkeerplaats aan te leggen voor de Lommerheide en de Schandelose Heide (Het Ravenvennegebied).

- De Latbeek bij Hasselt dient zichtbaar te worden in het landschap.

- De Laarberg dient een bosverbinding te krijgen tussen conservenfabriek Lutèce b.v. en Wildzang naar het bosgebied "De Weerd".

3.2.2 Openheid landschap

Door begrazing met grote grazers kan het gebied, na de eerste natuurlijke begroeiing open gehouden worden met plaatselijk wat oibos. Hoogteverschillen zullen het landschap ten goede komen en dienen daarom bij de afwerking van de zand- en grindwinning gerealiseerd te worden. Het winterbed van de Maas ten zuiden van de A 67 tot de bebouwing van Venlo zal hier uitdrukkelijk bij betrokken moeten worden. Er dient, bij een normale waterstand van de Maas, een voor mens en dier begaanbare verbinding te komen onder de bruggen over de Maas door.

Deze ontwikkeling geeft de "Groene Boulevard" een gezicht en maakt het gebied bijzonder aantrekkelijk voor wandelaars en fietsers.

3.3 Toerisme

3.3.1 Voorzieningen

Het gebied van de gemeente Arcen en Velden onderscheidt zich als specifiek gebied voor de wandelende en fietsende toerist. Niet alleen door de prachtige natuur en het afwisselende landschap, maar ook door de interessante omliggende dorpen en Venlo als koopstad met musea en de meer stedelijke uitgaansgelegenheden.

Om hier optimaal gebruik van te kunnen maken dient overzichtelijk informatiemateriaal met goede fiets en wandelkaarten gemakkelijk en goedkoop voor handen te zijn.

Voorzieningen op het gebied van fiets en wandelpaden met goede bewegwijzering, ook naar de toeristisch interessante elementen uit de buurgemeenten en strategisch gelegen horeca, dienen nog uitgebreid en verbeterd te worden. Omdat natuur en Landschap centraal staan als 'voorziening' dienen zij in de bestemmingsplannen met zorg beschermd te worden

3.3.2 Ontsluiting

Voor een toeristische ontsluiting van dit gebied zijn twee hoofdaders gewenst zoals ook in het projectprogramma Maascorridor is aangegeven.

Vlak langs de nieuwe natuurlijke oever van de Maas kan een wandelroute vanaf de Roobeek tot aan de nieuwe Maasboulevard in Venlo worden aangelegd.

Parallel daaraan maar iets oostelijker kan een fietsroute komen. In beide gevallen kan gebruik gemaakt worden van al bestaande paden en wegen.

3.3.3 Wandelroute

De beoogde wandelroute begint bij de Schanstoren in Arcen maar kan mogelijk ook een beginpunt krijgen bij 'Roobeek' of 'de Hamert'. Het krijgt dwarsverbindingen met de dorpskernen. Door middel van stapstenen in de monding van de Lingsforterbeek bij de watermolen is een verbinding met Barbara's Weerd voorzien, met een dwarsverbinding naar de watermolen. Bij het veer Lomm-Lottum kan een picknickplaats worden gepland.

Bij de monding van de hoogwatergeul is een zelf bedienbare voetpont nodig. De restanten van een historische watermolen kunnen ter plaatse aangegeven en met een informatiebord verklaard worden. Het lijkt een geschikte plaats voor een rust en picknickplaats. Vanaf hier is ook een dwarsverbinding naar Lomm met de Spyker en de plaatselijke horeca te maken.

Bij Hasselt is de wandelroute onderlangs de maasoever het meest optimaal. Er kan een omleidingsroute naar het Hoogwaterhuis en de Hansenhof worden gecreëerd.

Bij het veer in Velden is een rust en picknickplaats te ontwikkelen. Een goede verbinding met de kern van Velden is hier aanwezig.

Vanaf de veerstoep bij Velden loopt de wandelroute, hier onderdeel van het landelijke Pieterpad, verder langs de oever. Voorbij de Laarberg moet een bruikbare onderdoorgang van de A67 komen zodat daar doorgelopen kan worden op Venlo's gebied naar de Maasboulevard. Dit conform het plan Maascorridor.

Relaties met andere wandelpaden, ook aan de andere kant van de Maas dienen overzichtelijk aangegeven te worden. Het beroemde Pieterpad dat bij Velden van de westkant naar de oostkant van

de Maas geleid wordt is daar een voorbeeld van. Het is goed denkbaar dat een aftakking van het Pieterpad over de hier op kaart aangegeven wandelroute mogelijk wordt. De totale route kan ook een belangrijk element worden in andere Lange Afstand Wandelingen (LAW) zoals het 'Streekpad Maasduinen'.

De hier aangegeven wandelroute, ten westen van de Hoogwatergeul, zal in de toekomst mogelijk in het belang van flora en fauna gedurende bepaalde tijden in het jaar afgesloten moeten worden. Ook bij hoogwater zal het ontoegankelijk zijn.

3.3.4 Fietsroute

De fietsroute begint bij 'de Hamert' en dient, waar enigszins mogelijk, gescheiden te zijn van de wandelroute. De route kan grotendeels gelijk zijn aan de bestaande route en aansluiten op het fietsknooppunten netwerk.

Vanaf de Schanstoren langs de Watermolen en Barbara's Weerd gaat de route naar het veer tussen Lomm en Lottum. Daar kan een picknickplaats gemaakt worden. Vervolgens loopt de route, via de Looiweg en langs de Spyker (met een verbinding naar Lomm), langs de geul naar Heiligershof over de bestaande fietsroute en de bestaande weg. Bij Heiligershof gaat de route dan verder over de nieuwe kades achter de kassen, langs de geul naar Hasselt, langs het Hoogwaterhuis en de Hansenhof. Van Hasselt gaat de route verder over de bestaande kade naar het veer Velden. Daarna loopt de route over de huidige kades naar een voor fietsers bruikbare onderdoorgang bij de brug van de A67 naar de aansluiting op de fietsroutes in Venlo.

Deze route heeft op de oostelijke oever aansluiting met de kernen van Venlo, Velden, Lomm en Arcen en op de westelijke over met Grubbenvorst, Lottum en Broekhuizen.

De bestaande weg voor deze route zou, na de oplevering van de Hoogwatergeul, voor het gedeelte tussen de Spyker en Heiligershof voor gemotoriseerd verkeer afgesloten kunnen blijven (met uitzondering bestemmingsverkeer).

Het aanleggen van gescheiden wandel- en fietspaden vanaf de Maasboulevard in Venlo tot aan Arcen, dicht langs de oevers van de Maas met een door de wandelaars zelf te bedienen pontje over de open verbinding tussen de Maas en het waterhoudende deel van de hoogwatergeul zal een toeristische aanwinst van betekenis zijn.

De veerverbindingen over de Maas zijn, naast aantrekkelijke rustpunten die met zorg ingericht moeten worden, ook belangrijke knooppunten die toeristisch interessante gebieden met elkaar verbinden. Het verdient aanbeveling op die plaats ook te zorgen voor overzichtelijke informatie over de fietsroutes, horeca-voorzieningen en bezienswaardigheden.

De Maas die heel lang gebieden gescheiden heeft gehouden in hun ontwikkeling, is nu, toeristisch gezien, juist een koppeling tussen die gebieden geworden.

3.3.5 Verbinding over het water.

Het idee om naast fiets- en wandelroutes ook een hierop aansluitende route voor een 'waterbus' te ontwikkelen is zeer interessant.

Bij een 'waterbus' wordt gedacht aan een boot met accommodatie voor wandelaars en fietsers, die een soort busdienst onderhoudt. Men kan op vaste haltes in en uitstappen. Wandelaars en fietsers kunnen door gebruik te maken van een dergelijke voorziening hun mogelijkheden sterk vergroten en tegelijkertijd ook genieten van een tocht over de rivier.

Het in gebruik nemen van een dergelijke 'waterbus' kan een toeristische trekpleister van belang worden. Als de gemeentebesturen, in samenwerking met de horeca en de VVV aan beide kanten van de rivier, kans zien een dergelijk project te realiseren, zal dat de toeristische aantrekkelijkheid in Noord-Limburg nog aanzienlijk vergroten.

De aanwezige aanlegplaatsen in Broekhuizenvorst en Arcen en mogelijke aanlegplaatsen bij de monding van de Hoogwatergeul en de Maasboulevard te Venlo zijn geschikte punten voor een verbinding van de wandel en fiets routes en het 'fietsknooppunten netwerk' met het gewenste vervoer over het water. Onderzocht moet worden of het mogelijk is om de particuliere aanlegplaatsen in Hasselt en bij de werf in Velden in deze route op te nemen. Misschien zijn ook de bestaande veerstoepen aan beide zijden van de Maas bruikbaar te maken als halte voor een toeristische 'waterbus'.

4. Afsluitende opmerkingen

4.1 Rivierbeheersing

De noodzakelijke rivierbeheersing van de Maas heeft grote gevolgen voor het gebied in en bij het winterbed van de rivier. Nieuwe, door deze beheersing te stellen eisen, kunnen grote gevolgen hebben voor mensen die in het gebied wonen en werken.

Hier dient veel, en vooral 'zorgvuldige' aandacht voor te zijn.

4.2 Veranderend landschap

Een van de positieve gevolgen van de hier beschreven veranderingen is dat langs de rivier een natuurgebied zal ontstaan dat niet alleen ecologisch maar ook economisch veel te bieden heeft. Daarvoor moet echter geïnvesteerd worden.

Het gebied moet ecologisch gezien een eenheid worden. Functionele verbindingen naar de natuurgebieden aan de oostkant van de N271 zijn noodzakelijk.

Door de ontwikkeling van natuur en landschap langs het water in samenhang met meer oostelijk gelegen natuur en landschap ontstaat een gebied dat groter en aantrekkelijker is voor toerisme dan nu. Beter spreiding van toerisme in de gemeente Arcen en Velden wordt mogelijk en Venlo kan zich beter profileren als een aantrekkelijke woon/werkstad.

Het is een plan dat, in een vele jaren omvattende periode, gerealiseerd zal moeten worden. Veel van de in gang gezette, en nog in gang te zetten ontwikkelingen, zoals het graven van de hoogwatergeul, gaan jaren in beslag nemen. Keuzen daarbij zijn nu nodig en mogelijkheden moeten uitdrukkelijk open gehouden worden.

Het landschap zal, met uitzondering van het gebied van de hoogwatergeul, niet 'snel in het oog lopende veranderingen' ondergaan. Het verandert op lange termijn wel, door meer natuurontwikkeling. Op wat langere termijn zal het ecologisch gevarieerder, en voor mens, plant en dier betere verblijfsmogelijkheden bieden dan nu. Dit zal gunstig zijn voor het welzijn van de bewoners en aantrekkelijk voor de toeristen.

4.3 Spreiding toerisme met beperkingen

Er is vaak gepleit voor meer spreiding van het toerisme over de gehele gemeente Arcen en Velden. Goede verblijfsmogelijkheden in Lomm en Velden kunnen daar een bijdrage aan geven.

Ontwikkeling van (dag)recreatie, passantenhaven en jachthavenlocaties in het gebied van de hoogwatergeul zelf, worden niet wenselijk geacht, mede omdat het door de overheden als natuurgebied is aangewezen. In het gebied van de hoogwatergeul zullen natuurontwikkeling en (watersport)recreatie niet samengaan. Motorboten, jetski's en havenfaciliteiten moeten dan ook uit dit gebied worden geweerd.

4.4 Uitvoeringsplan en tijdschema

Voor de uitvoering van alle ideeën die in deze notitie zijn vevat is ook een duidelijk uitvoeringsplan met tijdschema nodig. Daar zullen politici op korte termijn voor moeten zorgen omdat deze plannen parallel lopen met de Maaswerken. Hoe sneller hier beslist wordt hoe beter de plannen uitgevoerd kunnen worden en hoe gunstiger de kosten beheerst kunnen worden.

De kosten voor het realiseren van belangrijke onderdelen van het hier omschreven plan zijn al gedekt in het kader van de Maaswerken (Maasoever en Hoogwatergeul). Het plan Maascorridor waarin de gemeenten Arcen en Velden en Venlo participeren is op een aantal plaatsen al in uitvoering genomen. Er zijn aanzienlijke subsidies beschikbaar voor het aanleggen van fiets- en wandelpaden.

Door de samenwerking tussen de deelnemende gemeente is de expertise voor de gemeenten aanwezig in de persoon van de projectleider Maascorridor, de heer K.v.d.Herik.

Door deze gunstige uitgangsfactoren moet de realisatie, gefaseerd, in globaal 10 jaar te verwezenlijken zijn. In feite kan al meteen begonnen worden. Voor nog ontbrekende grondverwerving en financiering bij dit aantrekkelijke en geloofwaardige plan kan nog in alle rust naar oplossingen gezocht worden.

Deze notitie is geschreven door de Milieuwerkgroep van Strix Aluco onder eindredactie van D.Strelitski en A.J.Wittenberg.

De opstellers van deze notitie zijn uiteraard graag bereid hun ideeën aan belangstellenden toe te lichten.

Voor het schrijven van deze notitie zijn de volgende publicaties bestudeerd:

1. Maasduinen	1988
2. Raamplan Plattelandsontwikkeling Maasdal	1999
3. Raamplan Plattelandsontwikkeling Arcen en Velden	1999
4. Recreatief verkeer in de gemeente Arcen en Velden	1999
5. Groene Maasboulevard Arcen en Velden	1999
6. Natuur en Landschap in Arcen en velden	1999
7. Toekomst voor een Zandrivier (4 delen)	1999
8. Ruimte voor Ruimte, ammoniak en stank	2000
9. Holterbroek, breukzone op de Flank van het Rijnterras	2000
10. Maascorridor	2001
11. Beheersplan district Noord Stichting het Limburgs Landschap	2001
12. Provinciaal Omgevingsplan Limburg	2001
13. Ruimte Maken, ruimte delen, Vijfde nota over Ruimtelijke Ordening	2001
14. Maaswoud	2002
15. Structuurschema Groene Ruimte 2.	2002
16. Provinciaal Plan Limburg Zandmaas	2002
17. Integrale verkenning Maas	2002
18. Lomm tussen bos en rivier	2002
19. Stroomgebiedvisie Noordoostelijk Maasterras	2002
20. Publicaties/studies Reconstructie	2002/2003
21. Publicaties/studies Zandmaas	2001/2003
22. Limburg verlegt grenzen (Provinciaal Coalitieakkoord 2003-2007)	2003
